

NUTID

DE STUNDANDE LANTDAGSVALEN.

Åter emotse vi lantdagsval, åter skola vi träda fram och lägga valsedeln i urnan. Mörkare och dystrare än någonsin förr ter sig framtiden och dock få vi icke låta misströstan taga överhand, så att den förlamar vilja och handlingskraft. Mer än någonsin behöves varje röstsedel, som kan avgivas, mer än någonsin måste kvinnorna minnas att rättigheter förplikta. Var och en av oss bär vår del av ansvaret för valens utgång.

I majhäftet av denna tidskrift skrev J. F. uti sin redogörelse för den nyligen avslutade lantdagens verksamhet: »Vi få, då vi granska dessa resultat, komma ihåg, att vare sig ett lantdagsbeslut blir lag eller ej, vare sig en illojal regering respekterar lantdagens beslutanderätt eller förnekar den, så har lantdagens ståndpunkt i en principfråga alltid sin givna betydelse». — Ett erkännande av denna principiella betydelse kommer oss att trots allt handla och att söka normer för vårt handlingssätt.

De stora fosterländska frågorna hava vi kvinnor gemensamma med männen. Oss, som höra till ett konstitutionellt parti, ligger det naturligtvis främst om hjärtat att till lantdagen invälja konstitutionellt sinnade män och kvinnor, som utan tvekan framhärda i värnandet av landets konstitution. Härtill är för kvinnornas vidkommande särskilt en sammärkning att göra. Man har icke sällan hört uttalas den åsikten, att de kvinnliga väljarna, på grund av den

författningskamp vi föra, borde avstå från att invälja kvinnor och giva sina röster enbart åt män i anledning av dessas större erfarenhet i politiska värv.

Ingen har dock med fog kunnat beskylla kvinnorna hos oss för att ega ett mindre ståndaktigt fosterländskt sinnelag än männen. Att vilja utesluta kvinnorna såsom lantdagsrepresentanter och inskränka deras uppträdande endast till väljarens rol, vore ett i högsta grad olyckligt misstag: det bleve detsamma som att förvandla den kvinnliga väljarkåren till valboskap. Intet annat kan såsom ansvar uppfostra till självständighet och självtänkande, vidga synkretsen, lyfta och höja tanken och göra den vittfammande och stor. Erfarenheten från våra lantdagar bekräftar till fullo, vad våra kvinnliga lantdagsmän beträffar, att de i våra stora fosterländska livsfrågor icke kunna tillvitas någon trångsynthet. Att icke invälja kvinnliga lantdagsrepresentanter vore ett politiskt självmord av våra kvinnor.

I ett av de uttalanden, som av manliga medlemmar av vår lantdag avgivits om kvinnorösträtten i Finland och vilka uttalanden Nutid under detta år efter hand publicerat, säges bl. a. om de kvinnliga lantdagsrepresentanterna: »Vad de ådagalagt av allvar, intresse och samvetsgrannhet, tål mer än väl jämförelse med vad deras manliga kolleger presterat». I ett annat av dessa uttalanden framhålles, att »ehuru de röstberättigade kvinnliga valmännens antal vida överstiger de manligas och deltagandet i valen från kvinnornas sida varit livligt, endast ett mindre antal kvinnliga representanter invalts i lantdagen. Detta, att förnämligast tidigare, beprövade manliga lantdagsmän också av kvinnorna invalts, vissa ju redan en större politisk mogenhet hos dem».

Att det lilla antalet kvinnliga representanter inom den svenska gruppen icke får minskas, är emellertid något, som de kvinnliga väljarna oeftergivligt måste se till. Det borde tvärtom denna gång ökas. Det vore i hög grad önskvärt

att även Österbotten, som vid senaste lantdag icke representerades av någon kvinnlig medlem, denna gång skulle göra det.

Till politisk mogenhet hos de kvinnliga väljarna bör även räknas att de, beträffande valet av de manliga kandidater partiet uppställer, pröva och överbäga. Då valet står mellan de män, som skola inväjas, bör det även ligga kvinnliga väljare om hjärtat, att giva sina röster åt män, som tidigare, inom eller utom lantdagen, visat sig uppfatta och vilja befordra sådana reformer i lagstiftningen, som kvinnorna för sin del måste göra anspråk på. En prövning i sådan riktning innebär ingen trångsynthet hos kvinnorna, ty det är ett faktum, som kan observeras i alla länder, att då frågan gäller reformer i kvinnans rättsliga ställning i samhället, håller den vanliga indelningen i konservativa och liberala lagstiftare icke streck. Denna gång blir valet för oss svårare att träffa än förut på grund av de bedrövligt många avsägelserna av »tidigare, beprövade lantdagsmän» — bland dessa finnes tyvärr även en av våra kvinnliga representanter.

Att Svenska folkpartiets kvinnliga väljare giva sina röster åt representanter, som äro beredda att kraftigt värna vår svenska stams intressen och rättigheter, kultur och språk, är självfallet.

Medan detta skrives, pågå som bäst valförberedelserna. Av tidigare kvinnliga lantdagsmän uppställas inom den svenska gruppen Vera Hjelt, Jenny af Forselles och Dagmar Neovius och såsom ny, icke tidigare medlem av lantdagen, Annie Furuhjelm. Beträffande alla dessa fyra kandidater är det fullkomligt obehövligt att för denna tidskrifts läsare göra någon presentation.

Men det som är nödvändigt är, att på det kraftigaste uppmana våra valberättigade kvinnor att gå upp och rösta på dem. Hava vi en gång uppställt kvinnliga kandidater, så är det vår oavvisliga skyldighet att göra allt vad i vår förmåga står för att få dem invalda. Vi måste komma

ihåg, att det är med kvinnornas röster de skola komma in i lantdagen; detta bör erfarenheten hava lärt oss.

*

Sedan ovanstående skrevs, har ytterligare en kvinna uppställt som kandidat inom Svenska folkpartiet, nämligen skolföreståndarinnan Augusta Krook, i Vasa läns norra valkrets. Fr. Krook är likaledes väl känd av väljarna, emedan hon under en tidigare lantdagsperiod varit invald, särskilt såsom representant för nykterhetsfolket.

Helena Westermarck.